

Bøndergaarde, og hvad Forskjel vilde der egentlig være paa saadanne Forpagtergaarde overhovedet og Hovedgaarde? Ja, der vilde være den, at de første skulle forpagtes; men det ere Hovedgaardene jo i Reglen ogsaa, og der bliver saaledes ingen Forskjel tilbage, i alt Fald ikke af nogen Betydning. Det er dette, som det ærede Medlem mener, at man saaledes kan gaa hen over, og at det ikke har Stort at sige i Sammenligning med det store Spørgsmaal, om der er kommet noget jydsk Herregaardstaxt over paa Vangeland. Nei, det andet Spørgsmaal turde være af langt større Betydning, naar man har Øie for det, men det er altid svært at erkjende og se de skæbnesvangre Følger af, hvad der er sket under en folkelig Ledelse.

Røffen: Jeg ser ikke, hvad det er i mine Ord, som har givet det ærede Medlem Anledning til at komme med de Udtalelser, han fremsatte. Jeg har ikke talt et eneste Ord om, hvad jeg anser for at være mere eller mindre væsentligt og berettiget. Jeg har udtalt mit fulde Forbehold med Hensyn til Loven af 19de Februar 1861, og jeg har kun gjort opmærksom paa, hvad der er en Kjendsgjerning, hvad denne Lov indeholder, og hvad den Sag dreier sig om, vi her tale om. Naar det ærede Medlem hentydede til, at den folkelige Ledelse skulde være styld i, at Loven af 1861 var fremkommen, vil jeg kun gjøre opmærksom paa, at jeg ikke den Gang var Medlem af Rigsdagen, hvormod det ærede Medlem var det, men hvad angaar den Fare, han hentydede til, der væsentlig skulde være forbunden med Overgangen fra Bøndergaardsforpagtning til Proprietærgaardsforpagtning, da er jeg ganske enig med det ærede Medlem. Derjom man kom dertil, at man kunde anvende denne Bevillingsret, der har saa vanskelige og flygtige Grændser, som man ikke er fuldstændig fjendt med, til Omlægning paa den Maade, at Bøndergaarde skulde forvinde ind under Proprietærgaarde, saa er det noget ganske Andet; men det maa det ærede Medlem ikke give Loven af 1861 Skylden for, men i saa Henseende skal Skylden lægges derhen, at man overhovedet ikke allerede nu er langt mere opmærksom paa den Brug eller eventuelt den Misbrug, der gjøres af Administrationens Bevillingsret overfor Landboskold i det Hele. Jeg tror, at ærede Medlemmer ville være enige med mig i, at det allerede nu i flere Tilfælde kan paavises, at

denne Bevillingsret omkring i Landet er anvendt paa en saadan Maade, at det ingenlunde vil kunne billiges, nemlig til Omlægning af Bønderjord til efterhaanden at fremkalde Proprietærgaarde, Forpagtergaarde og Alt, hvad dermed staar i Forbindelse. Loven af 1861 maa derfor det ærede Medlem ikke give Skylden; men jeg anbefaler ham at tage dette Spørgsmaal om Bevillingsrettens Anvendelse særlig overfor Omlægning af Bønderjord under Overvejelser; jeg vil anbefale ham at sætte sig i Spidien for en Betydning her, reise Sagen i det Hele o. i. v.; det ærede Medlem kan stole paa, at jeg skal nok være med dertil.

Forespørgeren (Monrad): Jeg kan ikke skjønne, at det Spørgsmaal, som er reist af den næstsidste ærede Taler, har det Allermindste med Forespørgselen at gjøre, og han kan derfor ikke forlange, at vi skulle tage videre Hensyn dertil.

Da ingen Flere begjærede Ordet, blev Forhandlingen sluttet, og Forespørgselen var saaledes endt.

Formanden (Berg): Dagsordenen er hermed udtomt.

Næste Møde afholdes i Morgen, Onsdag, Kl. 1, og Dagsordenen vil da være:

Forespørgsel af Folkethingsmanden for Ribe Amts 3die Valokreds (Bust) til Krigsministeren om Artillerirekrutternes Behandling under Uddannelses-tiden.

Mødet hævet Kl. 3,20.